

Súd: Okresný súd Vranov n/T
Spisová značka: 3C/201/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8812208793
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 12. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Milan Vaľuš
ECLI: ECLI:SK:OSVT:2013:8812208793.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Vranov nad Topľou samosudcom JUDr. Milanom Vaľušom v právnej veci žalobcu: Home Credit Slovakia, a.s., Teplická 7434/147, 921 22 Piešťany, IČO: 36 234 176, zast. ERASMUS LEGAL, s.r.o., Justičná 9, 811 07 Bratislava, IČO: 36 789 615 proti žalovanej: B. G., nar. XX.X.XXXX, bytom M.. P. XXX/XXX, XXX XX F. M. A., zast. opatrovníčkou Máriou Birnsteinovou, súdnou tajomníčkou Okresného súdu Humenné, o zaplatenie 136,91 eur s prísl. t a k t o

rozhodol:

Súd žalobu zamieťa.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

Žalobca sa žalobou podanou na tunajší súd dňa 22.8.2012 domáhal voči žalovanému zaplatenia istiny 136,91 eur a náhrady trov konania. Svoju žalobu odôvodnil tým, že žalobca uzavrel so žalovaným Úverovú zmluvu č. 3612313415 (ďalej len „Úverová zmluva“) a súčasne Zmluvu o revolvingovom úvere I. (ďalej len „Zmluva o RÚ I“) a Zmluvu o revolvingovom úvere II. (ďalej len „Zmluva o RÚ II“) (ďalej spolu len „Zmluva“). Neoddeliteľnou súčasťou Zmluvy sú Úverové zmluvné podmienky žalobcu (ďalej len „ÚP“), s ktorými bol žalovaný oboznámený a podpisom Úverovej zmluvy prejavil súhlas byť nimi viazaný. ÚP vymedzujú práva a povinnosti oboch zmluvných strán týkajúce sa poskytnutého úveru, ako aj práva a povinnosti vyplývajúce zo Zmluvy o RÚ I. a RÚ II. v prípade, že dôjde k splneniu podmienok na čerpanie revolvingového úveru prostredníctvom úverovej karty v súlade s príslušnými ustanoveniami ÚP. Žalobca má za to, že Zmluva je celistvá, bola uzavretá v písomnej forme v súlade s § 52a ods. 1 Občianskeho zákonníka na jednej listine, určitým, slobodným a vážnym prejavom vôle žalovaného. Svoju vôľu byť viazaný touto Zmluvou a jej súčasťami potvrdil žalovaný podpisom priamo na prednej strane Zmluvy. Podstatné náležitosti vyplývajú v zrozumiteľnom znení buď priamo zo Zmluvy alebo z ÚP, ktoré sú nesporne neoddeliteľnou súčasťou Zmluvy, a preto nesmú byť materiálne alebo formálne oddeľované a rozlišované od Zmluvy. V súlade s judikatúrou súdov, celistvosť listiny možno posudzovať z priebežného číslovania strán alebo z číslovania ustanovení zmluvy, vzájomných odvolávok alebo z iného označenia, ak je tým vylúčená ďalšia manipulácia s textom. Úverová zmluva sa stala platnou v deň, ktorý je na nej uvedený ako deň jej podpísania posledným z účastníkov Úverovej zmluvy. Za podmienok uvedených v Hlave ÚP s názvom Zmluva o poskytnutí revolvingového úveru I., bol žalobca oprávnený poskytnúť žalovanému revolvingový úver, vydať a zaslať úverovú kartu spolu s výzvou k jej aktivácii a príručkou pre držiteľa. Revolvingový úver je žalovanému poskytovaný k uspokojovaniu jeho priebežných finančných potrieb a umožňuje klientovi čerpať po odsúhlasení zo strany žalobcu peňažné prostriedky prostredníctvom úverovej karty do výšky nevyčerpaného zostatku úverového rámca. Úverovú kartu je potrebné pred jej použitím spôsobom uvedeným v ÚP a príručke aktivovať. K platnosti Zmluvy o RÚ I. dochádza podpisom Úverovej zmluvy, no účinnosť nadobúda až okamihom prvého čerpania finančných prostriedkov prostredníctvom úverovej karty po splnení odkladacej podmienky vo forme telefonickej

aktivácie úverovej karty žalovaným. Vo výzve k aktivácii karty bolo žalovanému oznámené identifikačné číslo Zmluvy o RÚ I. 5704023086, ktoré je zároveň variabilným symbolom. Súčasťou príručky pre používateľa bol Sadzobník poplatkov a úrokov (ďalej len „Sadzobník“). Uzatvorením Zmluvy v časti Zmluvy o RÚ I. tak žalovanému nevznikli žiadne práva, či povinnosti, keďže k účinnosti Zmluvy o RÚ I. a následnému poskytnutiu dohodnutého revolvingového úveru dochádza až priamym úkonom zo strany žalovaného, ktorým je práve aktivácia úverovej karty. K aktivácii úverovej karty dochádza vedomým, slobodným a vážnym prejavom vôle žalovaného aktivovať úverovú kartu, a teda využiť právo na poskytnutie revolvingového úveru, prostredníctvom zavolania na určené telefónne číslo. Z vyššie uvedeného vyplýva aj nemožnosť určenia výšky ročnej percentuálnej miery nákladov (ďalej len „RPMN“) priamo v Úverovej zmluve, pretože sa úver v rámci poskytnutého úverového rámca čerpá na základe vôle žalovaného, a tým sa aj menia údaje relevantné pre výpočet RPMN. Toto tvrdenie a výnimka z povinnosti uvádzania RPMN boli potvrdené aj rozsudkom Krajského súdu v Prešove zo dňa 27.1.2011, sp. zn. 6Co 95/2010. Žalovaný hradil dlžnú sumu a dostal sa do omeškania s úhradou svojho záväzku tak, ako je uvedené v priloženom splátkovom kalendári, z ktorého vyplýva priebeh čerpania úveru aj prehľad jednotlivých platieb žalovaného a spôsob ich započítania. V zmysle Hlavy ÚP s názvom Ukončenie/zánik úverovej zmluvy bol žalovaný žalobcom vyzvaný listom zo dňa 28.5.2010 k splateniu celého zostatku úveru vo výške 336,91 eur v lehote 15 dní od odoslania výzvy. Vzhľadom na vyššie uvedené, tak ako vyplýva aj zo splátkového kalendára, žalobca eviduje voči žalovanému dlh, ktorý predstavuje istina plus poplatky za výber z bankomatu a za výpis z úverového účtu spolu vo výške 136,91 eur, úrok z vyššie uvedenej istiny do času zosplatnenia vo výške 0,00 eur, úrok z vyššie uvedenej zosplatnenej istiny (ktorý by mal žalovaný uhradiť v prípade riadneho platenia úveru, uplatňovaný v zmysle Hlavy ÚP s názvom Ukončenie úverovej zmluvy o poskytnutí úveru) + zmluvná pokuta vo výške 0,00 eur, dlžné poistné vo výške 0,00 eur.

Súdu sa nepodarilo dostupnými spôsobmi zistiť pobyt žalovanej, preto jej bola v zmysle ust. § 29 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku ustanovená opatrovníčka, ktorá vzniesla námietku premlčania a vec nechala na zvážení súdu.

Následne žalovaná doručila dňa 15.10.2013 súdu podanie, kde k žalobe žalobcu uviedla, že nakoľko nemá doma uložené doklady, nevie dokázať koľko a kedy žalobcovi uhradila. Vzhľadom na túto skutočnosť má záujem na doriešení celej situácie a takisto sa dohodnúť na uhradení pohľadávky.

Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa so žalobou a jej prílohami, písomným vyjadrením žalobcu zo dňa 23.8.2013 spolu s prílohami, písomným podaním žalobcu zo dňa 22.7.2013 a zo dňa 9.12.2013, oznámením o vstupe vedľajšieho účastníka doručeným súdu dňa 21.5.2013, oznámením vedľajšieho účastníka o vystúpení z konania zo dňa 30.7.2013, písomným podaním žalovanej zo dňa 11.10.2013 a zistil nasledovný skutkový stav:

Medzi žalobcom a žalovanou ako klientom došlo dňa 20.12.2006 k uzavretiu úverovej zmluvy č. 3612313415, na základe ktorej bol žalovanej poskytnutý úver vo výške 4.398 Sk, ktorý mala žalovaná uhradiť v 12 mesačných splátkach po 475,-Sk. Zároveň žalovaná ako klient a žalobca uzavreli zmluvu o poskytnutí revolvingového úveru I čiže RÚ I a to s úverovým rámcom a s pravidelnými mesačnými splátkami vo výške dohodnutej v hlave 8 a 9 Úverových podmienok spoločnosti Home Credit Slovakia a.s. Na základe takto uzatvorenej Zmluvy o RÚ I vzniká klientovi právo na poskytnutie revolvingového úveru I prostredníctvom úverovej karty za podmienok stanovených v hlave 8, 9, 10 a 11 Úverových podmienok.

Neoddeliteľnou súčasťou zmluvy sú Úverové podmienky spoločnosti Home Credit Slovakia, a.s. uvedené na rube tejto listiny a na samostatnom liste. Dolupodpísaný klient svojím podpisom potvrdzuje že je oboznámený s Úverovými podmienkami, že sú mu všetky ich ustanovenia zrozumiteľné, považuje ich za dostatočne určité a prejavuje súhlas byť viazaný týmito podmienkami.

Listom zo dňa 28.5.2010 žalobca vyzval žalovanú na zaplatenie celého úveru vo výške 336,91 eur najneskôr do 15 dní od odoslania výzvy. Upozornil ju, že naďalej trvá jej povinnosť uhrádzať prísľušenstvo a prípadné zmluvné sankcie.

Z písomného podania žalobcu zo dňa 23.8.2013 vyplýva, že na základe Zmluvy o poskytnutí revolvingového úveru I. č. 5704023086, ktorá bola medzi žalobcom a žalovaným uzatvorená súčasne s Úverovou zmluvou č. 3612313415 a Zmluvou o poskytnutí revolvingového úveru II. zo dňa 20.12.2006 (ďalej spolu len „zmluva“), poskytol žalobca žalovanému revolvingový úver I. s úverovým rámcom vo výške 663,87 eur, vydal a zaslal žalovanému úverovú kartu spolu s príručkou pre používateľa, ktorá obsahovala platný Sadzobník poplatkov a odmien. Žalobca si v tomto konaní uplatňuje žalovanú sumu titulom Zmluvy o poskytnutí revolvingového úveru I., ktorá pobudla platnosť dňom podpisu oboch zmluvných strán na zmluve, t.j. dňom 20.12.2006 a účinnosť v zmysle § 3 hlavy 8 ÚP riadnou aktiváciou úverovej karty a realizáciou prvého čerpania finančných prostriedkov prostredníctvom úverovej karty. Žalobca má za to, že Zmluva je celistvá, bola uzavretá v písomnej forme na jednej listine, určitým, slobodným a vážnym prejavom vôle žalovaného. Taktiež je nutné podotknúť, že pri revolvingovom úvere nie je priamo a vopred možné určiť výšku ročnej percentuálnej miery nákladov (ďalej len „RPMN“), ako aj ďalšie údaje závislé od výšky čerpanej sumy, pretože sa úver v rámci poskytnutého úverového rámca čerpá na základe vôle žalovaného, a tým sa menia aj údaje relevantné pre výpočet RPMN. Žalovaný sa dostal do omeškania so splácaním dohodnutých splátok čerpaného revolvingového úveru, a to s odkazom na už predložený splátkový kalendár konkrétne so splátkami predpísanými dňa 20.10.2009 a nasledujúcimi. V zmysle § 3 Hlavy 7. s názvom Ukončenie úverovej zmluvy ÚP klient je povinný celý čerpaný úver splatiť na požiadanie spoločnosti v prípade, že: a) klient sa oneskoril s platením aspoň dvoch splátok alebo sa oneskoril s platením jednej splátky po dobu dlhšiu ako tri mesiace. S poukazom na skutočnosť, že žalovaný sa dostal do omeškania so splatením vyššie uvedených splátok, stal sa celý zostatok čerpaného úveru splatným, pričom splatnosť nastala ku dňu 28.5.2010, ako vyplýva aj z predloženého splátkového kalendára a tiež z výzvy na splatenie celého úveru priloženej k návrhu na začatie konania zo dňa 28.5.2010. Nárokovaná suma vo výške 136,91 eur predstavuje istinu - t.j. dlžnú sumu úveru bez úrokov z úveru vypočítanú ako rozdiel čerpaného úveru vo výške 663,88 eur a čiastky 526,97 eur, ktorú žalovaný uhradil na istinu - uvedené v splátkovom kalendári v stĺpci „istina - kredit“.

V zmysle Hlavy 5 § 1 Úverových zmluvných podmienok spoločnosti Home Credit Slovakia, a.s., klient je povinný riadne a včas splácať poskytnutý úver, a to v pravidelných mesačných splátkach, ktorých počet, výška a termín splatnosti sú určené v úverovej zmluve. V jednotlivých splátkach je zahrnutá príslušná časť úverovej istiny, úroky, poplatok za vedenie úverového účtu a úhrada za poistenie, ktoré je klient podľa tejto úverovej zmluvy a týchto úverových podmienok povinný platiť, ak z údajov na lícnej strane vyplýva inak. Za uzatvorenie úverovej zmluvy klient uhradil v hotovosti ku dňu podpísania tejto zmluvy poplatok za uzatvorenie zmluvy vo výške stanovenej v úverovej zmluve.

Ako vyplýva z Hlavy 7 § 3 Úverových zmluvných podmienok, klient je povinný celý čerpaný úver splatiť na požiadanie spoločnosti v prípade, že sa oneskorí s platením aspoň dvoch splátok alebo sa oneskorí s platením jednej splátky po dobu dlhšiu ako tri mesiace. V tomto prípade je taktiež spoločnosť oprávnená jednostranne od úverovej zmluvy odstúpiť, pozastaviť čerpanie už poskytnutého úveru (úverov) alebo dohodnutý úver neposkytnúť.

Podľa Hlavy 7 § 6 Úverových zmluvných podmienok, v prípade vzniku skutočnosti uvedenej pod písm. a), b), c) §3 Hlavy 7, ak je dôsledkom vznik povinnosti klienta uhradiť spoločnosti celý poskytnutý úver, je klient povinný uhradiť spoločnosti súčasne s úverom aj zmluvnú pokutu vo výške ušlého úroku, čiže čiastku, na ktorú by spoločnosti vznikol z titulu úveru nárok, ak by bol úver riadne splácaný v dohodnutých splátkach. Spoločnosť je oprávnená v týchto prípadoch úver po zosplatnení neúročiť.

V zmysle Hlavy 8 § 1 Úverových podmienok - Zmluva o poskytnutí revolvingového úveru I. zmluvné strany, klient a spoločnosť, sa popri úverovej zmluve dohodli aj na uzavretí zmluvy o poskytnutí revolvingového úveru. Na základe takto uzatvorenej zmluvy o RÚ I. vzniká klientovi právo na poskytnutie revolvingového úveru a spoločnosti povinnosť revolvingový úver za dohodnutých podmienok poskytnúť klientovi. Klient je oprávnený čerpať revolvingový úver opakovane prostredníctvom úverovej karty

za podmienok stanovených v úverových podmienkach a to vždy maximálne v výške nevyčerpaného zostatku dohodnutého úverového rámca. Spoločnosť a klient si dohodli úverový rámec RÚ I. vo výške 15.000 Sk. Klient sa uzatretím zmluvy o revolvingovom úvere zaväzuje poskytnutý revolvingový úver spoločnosti vrátiť a zaplatiť jej za poskytnutie RÚ I. úroky.

V zmysle hlavy 8 § 2 Úverových podmienok klient a spoločnosť sa dohodli, že úverovú kartu, špecifikovanú v hlave 10. a 11. týchto ÚP, spolu s výzvou k jej aktivácii a metodickú príručku je spoločnosť oprávnená klientovi zaslať, ak si bude riadne plniť povinnosti vyplývajúce z úverovej zmluvy, úverových podmienok a platných právnych predpisov. Neoddeliteľnou súčasťou metodickej príručky je sadzobník poplatkov a odmien.

Podľa hlavy 8 § 3 Úverových podmienok zmluva o RÚ I. sa stáva platnou podpisom úverovej zmluvy a účinnou okamžikom prvého čerpania finančných prostriedkov prostredníctvom úverovej karty a to po jej riadnej a včasnej aktivácii.

Zmluvné strany sa tiež dohodli, že už pri aktivácii úverovej karty je klient oprávnený rozhodnúť o zvýšení úverového rámca revolvingového úveru, a to z počiatočnej výšky 15.000 Sk, pretože klient už pri podpise ÚZ prejavil záujem o zvýšenie úverového rámca RÚ I. (hlava 8 § 4 Úverových podmienok).

Podľa § 6 hlavy 8 Úverových podmienok revolvingový úver je klientovi poskytovaný k uspokojovaniu jeho priebežných finančných potrieb. Klient je oprávnený čerpať po odsúhlasení zo strany spoločnosti poskytnutý revolvingový úver prostredníctvom úverovej karty do výšky nevyčerpaného zostatku úverového rámca, ak úverová zmluva neustanovuje inak.

Klient je povinný riadne a včas splácať poskytnutý revolvingový úver a to v pravidelných mesačných splátkach vždy k 20. dňu v kalendárnom mesiaci s tým, že prvá splátka sa stáva splatnou k 20. dňu kalendárneho mesiaca nasledujúceho po kalendárnom mesiaci, v ktorom došlo k prvému čerpaniu a teda poskytnutiu RÚ I., ak nie je na lícnej strane úverovej zmluvy uvedené inak. Výška pravidelnej mesačnej splátky revolvingového úveru bola medzi klientom a spoločnosťou dohodnutá vo výške 4% z výšky dohodnutého úverového rámca platného ku dňu splatnosti danej splátky. V jednotlivých splátkach sú zahrnuté dohodnuté úroky, príslušná časť čerpaného revolvingového úveru a pravidelné poplatky, napr. poplatok za výpis a príp. nepravidelné poplatky ako napr. poplatok za výber z automatu, za blokovanie karty (hlava 9 § 5 Úverových podmienok).

Podľa hlavy 10 § 2, § 3 Úverových podmienok k jednému úverovému účtu môže byť vydaná len jedna úverová karta, ktorá je neprenosná a môže ju používať iba jeden držiteľ, ktorého meno je uvedené na karte. Použitím úverovej karty klient súhlasí s čerpaním revolvingového úveru v požadovanej výške.

V zmysle hlavy 14 § 3, 4, Úverových podmienok v prípade omeškania úhrady splátky, alebo ich častí alebo zmluvných pokút alebo platieb podľa hlavy 7 § 6 týchto úverových podmienok je klient povinný zaplatiť úrok z omeškania vo výške 0,08% z dlžnej čiastky za každý deň omeškania, najmenej však 100 Sk. V prípade omeškania s úhradou splátky úveru, prípadne splátky RÚ I. či RÚ II. alebo ich častí dlhšieho ako 7 dní je klient ďalej povinný zaplatiť spoločnosti zmluvnú pokutu vo výške 8% z čiastky, s ktorej úhradou je v omeškaní. V prípade omeškania klienta s úhradou splátky úveru, prípadne splátky RÚ I. alebo RÚ II. či ich častí dlhšieho ako 6 mesiacov je klient ďalej povinný zaplatiť spoločnosti zmluvnú pokutu vo výške 5% z úveru, s ktorého vrátením spoločnosti je v omeškaní.

Ako vyplýva z hlavy 14 § 11 Úverových podmienok ÚZ, ÚP, Metodická príručka, Metodická príručka KK a zabezpečovacie vzťahy, ako aj vzťahy vzniknuté následne na základe uvedených zmluvných vzťahov, sa riadia príslušnými ustanoveniami Obchodného zákonníka, v znení neskorších predpisov, ako aj ustanoveniami Občianskeho zákonníka, v platnom znení.

Z predloženého splátkového kalendára žalobcu súd zistil, že žalovaná uhradila celkovo žalobcovi sumu 1031,68 eur, pričom dňa 28.5.2010 došlo k zosplatneniu úveru. Žalovaná celkovo vyčerpala z úverového účtu sumu 663,88 eur dvoma výbermi z bankomatu.

Podľa § 25 ods. 1, ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov právne vzťahy, ktoré vznikli pred 11. júnom 2010 na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere, sa spravujú podľa doterajších predpisov, ak tento zákon v odseku 2 neustanovuje inak. Ustanovenia § 10 ods. 2 a 3, § 12, 14, 17 ods. 1 a 2 a § 18 sa od 11. júna 2010 použijú aj na právne vzťahy vzniknuté na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ktorá bola uzavretá pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona na dobu neurčitú a podľa ktorej sa po nadobudnutí účinnosti tohto zákona poskytuje alebo môže poskytovať spotrebiteľský úver.

V § 497 Obchodného zákonníka sa uvádza, že zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

Súd na základe takto zisteného skutkového stavu vyhodnotil zmluvný vzťah medzi účastníkmi ako spotrebiteľskú zmluvu, ktorá bola uzavretá 20.12.2006, teda za účinnosti Občianskeho zákonníka v takom znení, že v ustanovení § 52 ods. 1 definoval spotrebiteľskú zmluvu ako kúpnu zmluvu, zmluvu o dielo alebo inú odplacnú zmluvu upravenú v ôsmej časti tohto zákona a zmluvu podľa § 55, ak zmluvnými stranami sú na jednej strane dodávateľ a na druhej strane spotrebiteľ, ktorý nemohol individuálne ovplyvniť obsah dodávateľom vopred pripraveného návrhu na uzavretie zmluvy (znenie účinné od 1.4.2004).

Na uvedený právny vzťah je totiž potrebné aplikovať zákon č. 634/1992 Z.z. o ochrane spotrebiteľa účinný v čase uzavretia úverovej zmluvy a vychádzať pritom z ustanovenia § 23a ods. 1, ods. 2, podľa ktorého spotrebiteľskými zmluvami sú zmluvy uzavreté podľa Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, ako aj všetky iné zmluvy, ktorých charakteristickým znakom je, že sa uzavierajú vo viacerých prípadoch, a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje. Na spotrebiteľské zmluvy, ktoré neboli uzavreté podľa § 52 až 60 Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov sa primerane použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka.

Nepochybne zmluva uzavretá medzi účastníkmi je teda spotrebiteľskou zmluvou v zmysle zákona o ochrane spotrebiteľa, pričom tento výklad je v súlade aj s komunitárnou úpravou ochrany spotrebiteľa v zmysle smernice Rady 93/13/EHS zo dňa 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách

Pri závere o tom, že spornú zmluvu je potrebné považovať za spotrebiteľskú zmluvu, je potrebné na ňu aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka.

Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení účinnom ku dňu uzavretia úverovej zmluvy spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka").

Podľa § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

V zmysle § 54 ods. 1, ods. 2, Občianskeho zákonníka, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

Podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka, právny úkon sa musí urobiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne; inak je neplatný.

Ako vyplýva z § 39 Občianskeho zákonníka neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

V zmysle § 40 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ak právny úkon nebol urobený vo forme, ktorú vyžaduje zákon alebo dohoda účastníkov, je neplatný.

Podľa § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka, bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

V zmysle § 457 Občianskeho zákonníka, ak je zmluva neplatná alebo ak bola zrušená, je každý z účastníkov povinný vrátiť druhému všetko, čo podľa nej dostal.

Ako vyplýva z § 458 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, musí sa vydať všetko, čo sa nadobudlo bezdôvodným obohatením. Ak to nie je dobre možné, najmä preto, že obohatenie spočívalo vo výkonoch, musí sa poskytnúť peňažná náhrada. S predmetom bezdôvodného obohatenia sa musia vydať aj úžitky z neho, pokiaľ ten, kto obohatenie získal, nekonal dobromyseľne.

Podľa § 544 ods. 1 Občianskeho zákonníka ak strany dojednávajú pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti zmluvnú pokutu, je účastník, ktorý túto povinnosť poruší, zaviazaný pokutu zaplatiť, aj keď oprávnenému účastníkovi porušením povinnosti nevznikne škoda.

Podľa § 4 ods. 1 zák. č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy, zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu, inak je neplatná, pričom spotrebiteľ dostane jedno vyhotovenie zmluvy o spotrebiteľskom úvere. V ods. 2 a 3 citovaného ustanovenia sú upravené náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ktoré musí zmluva obsahovať okrem všeobecných náležitostí.

Pre spotrebiteľskú zmluvu je charakteristické, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom, ktorým je najčastejšie predávajúci, za zmluvných podmienok, ktoré si vopred určil dodávateľ, pričom spotrebiteľ nemá možnosť tieto podmienky individuálne ovplyvniť. Občiansky zákonník podrobnejšie špecifikuje všeobecné pravidlá pre dojednanie podmienok v spotrebiteľských zmlúv a výslovne ustanovuje, že takéto ustanovenia v zmluvách, ktoré spôsobujú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa sú neprijateľné a preto neplatné. Vychádza sa z toho, že predovšetkým spotrebiteľ v dobrej viere uzatvára zmluvu s dodávateľom, od ktorého sa očakáva, že vzhľadom na jeho podnikanie a ponúkaný tovar a služby koná profesionálne a v súlade s poctivým prístupom k podnikaniu. Predpokladá sa, že dodávateľ má vedomosti a skúsenosti a oproti spotrebiteľovi vystupuje ako zvýhodnený účastník zmluvného vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou.

Ustanovenie § 53 Občianskeho zákonníka sa týka iba podmienok, ktoré zákon označuje za neprijateľné. Ide o podmienky, ktoré sú nečestné, neslušné, hrubo poškodzujúce spotrebiteľa a preto ich použitie zákon sankcionuje absolútnou neplatnosťou. Vyjadruje snahu, aby dodávateľ v spotrebiteľských zmluvách pristupoval k tvorbe podmienok v súlade s dobrými mravmi. Je potrebné dodať, že spotrebiteľ z povahy veci v súčasných podmienkach štandardizácie produktov bežnej spotreby, ako aj zmluvných podmienok, má iba fiktívnu možnosť ovplyvniť podstatu zmluvných podmienok, ktoré sú mu zo strany dodávateľa predložené, pričom často vzhľadom na ich rozsiahlosť a použitú právnu terminológiu nemá možnosť, či už ich vôbec prečítať, resp. pochopiť ich obsah. Ide teda o zákonný zákaz používania neprijateľných podmienok, ktoré vyvolá právoplatné súdne rozhodnutie a dodávateľ je povinný zdržať sa ich používania. Ochrana spotrebiteľa sa týka iba formulárových zmlúv, ktoré sú uzatvárané na základe

predbežne formulovaného zmluvného formulára, ktorý má dodávateľ vopred pripravený a ktorý používa v dvoch alebo viacerých prípadoch, pričom spotrebiteľ spravidla obsah zmluvy nemení.

Súd v danej súvislosti poukazuje aj na skutočnosť, že Slovenská republika ako člen Európskej únie je povinná plniť záväzky vyplývajúce z tohto členstva. Členské štáty Únie sú povinné zabezpečiť, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok (čl. 6 Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, ďalej len „smernica“).

V zmysle článku 3 smernice Rady 93/13/EHS z 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách Zmluvná podmienka, ktorá nebola individuálne dohodnutá sa považuje za nekalú, ak napriek požiadavke dôvery spôsobí značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán vzniknutých na základe zmluvy, ku škode spotrebiteľa. Podmienka sa nepovažuje za individuálne dohodnutú, ak bola navrhnutá vopred a spotrebiteľ preto nebol schopný ovplyvniť podstatu podmienky, najmä v súvislosti s predbežne formulovanou štandardnou zmluvou. Skutočnosť, že určité aspekty podmienky alebo jedna konkrétna podmienka boli individuálne dohodnuté, nevylučuje uplatňovanie tohto článku na zvyšok zmluvy, ak celkové hodnotenie zmluvy naznačuje, že aj napriek tomu ide o predbežne formulovanú štandardnú zmluvu. Keď predajca alebo dodávateľ vznesie námietku, že štandardná podmienka bola individuálne dohodnutá, musí o tom podať dôkaz.

Dôležitým rozhodnutím je rozsudok Súdneho dvora Európskej únie vo veci Océano Grupo Editorial SA a Rocío Murciano Quintero (C-240/98) a medzi Salvat Editores SA a José M. Sánchez Alcón Prades a spol., spojené prípady C-240/98 a C-244/98, z ktorého je zrejmá aj obligatornosť zásahu súdu proti nekalej podmienke: „Cieľ Článku 6 Smernice, ktorý od členských štátov vyžaduje stanoviť, že nečestné podmienky nie sú pre spotrebiteľa záväzujúce, by sa nedosiahol, keby bol spotrebiteľ sám povinný vystúpiť proti nečestnej povahe takých podmienok. V sporoch, kde zahrnuté sumy sú často obmedzené, môžu byť právnické poplatky vyššie než vložená čiastka, čo môže spotrebiteľa odradiť, aby napadol použitie nečestnej podmienky. V počte členských štátov procedurálne predpisy umožňujú jednotlivcom brániť sa v takých konaniach a je reálne riziko, že spotrebiteľ kvôli neznalosti práva nespochybni podmienku prednesenú proti nemu. Z toho vyplýva, že účinná ochrana spotrebiteľa sa môže dosiahnuť, len ak národný súd prehlási, že má právomoc zhodnotiť podmienky tohto druhu na svoj vlastný návrh“.

Predmetná úverová zmluva z 20.12.2006 je typovou formulárovou zmluvou vopred pripravenou žalobcom, v ktorej sú naformulované žalobcom stanovené zmluvné podmienky a tieto žalovaná ako spotrebiteľ nemala možnosť ovplyvniť, ale mala možnosť ich len prijať alebo neprijať. Žalobca sa touto žalobou domáha plnenia zo zmluvy o poskytnutí revolvingového úveru, keď na základe aktivácie úverovej karty zriadil žalovanej úverový účet pre čerpanie poskytnutého revolvingového úveru do výšky prideleného úverového rámca, pričom poukazoval na to, že až priamym úkonom žalovanej, a to aktiváciou úverovej karty došlo k realizovaniu jej práva čerpať revolvingový úver na základe prideleného úverového rámca vo výške 663,88 eur. V zmysle úverových podmienok sa žalovaná zaviazala poskytnutý úver vrátiť, platiť úroky a poplatky podľa aktuálneho sadzovníka.

Úverová zmluva podpísaná účastníkmi dňa 20.12.2006 je na štandardnom formulárovom tlačive žalobcu, označená ako úverová zmluva a týka sa výšky úveru 4.398 Sk, ktorý mala žalovaná splatiť v 12 splátkach po 475,- Sk.

Súd je toho názoru, že uzavretím úverovej zmluvy 20.12.2006 nedošlo k platnému uzavretiu zmluvy o spotrebiteľskom revolvingovom úvere, pretože podľa úverových zmluvných podmienok žalobcu, Hlava 8. Zmluva o poskytnutí revolvingového úveru, Hlava 9. Čerpanie a splácanie revolvingového úveru, ako aj Hlava 10. Úverová karta, Hlava 11 používanie úverovej karty, k poskytnutiu revolvingového úveru dochádza až potom, keď žalobca vydá a zašle úverovú kartu s výzvou k jej aktivácii a až aktiváciou karty v stanovenej lehote nastanú právne následky zmluvy o poskytnutí revolvingového úveru. K uzavretiu

revolvingového úveru dochádza až po odsúhlasení zo strany žalobcu. Z uvedeného vyplýva, že žalobca v prípade prijatia návrhu klienta medzi žiadateľov, poskytne klientovi úverový rámec a vydá mu úverovú kartu po posúdení údajov zo žiadosti o poskytnutie klasického spotrebiteľského úveru a priebehu jeho splácania. Z týchto dôvodov súd podpis žalovanej na úverovej zmluve z 20.12.2006 nepovažuje za platný návrh na uzavretie zmluvy o revolvingovom úvere.

Podľa § 4 ods. 1 zákona 258/2001 Z.z., zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu, inak je neplatná. Žalobca v prípade akceptácie písomného návrhu žalovanej o poskytnutie úverového rámca mal písomne oznámiť jeho prijatie v zmysle § 46 ods. 2 Občianskeho zákonníka.

Z uvedeného vyplýva, že účastníci konania uzatvorili 20.12.2006 jednak zmluvu o úvere individuálne špecifikovanú, pokiaľ ide o poskytnutú výšku úveru, súčasťou ktorej bolo aj uzatvorenie zmluvy o poskytnutí revolvingového úveru prostredníctvom úverovej karty za podmienok stanovených v úverových zmluvných podmienkach spoločnosti Home Credit Slovakia a.s. Táto zmluva tvoriaca súčasť zmluvy o úvere je predtlačená a pripravená pre všetkých spotrebiteľov obdobných zmlúv bez možnosti úpravy textu, t.j., bez možnosti ovplyvniť jej obsah. Žalovaná súčasne jedným a tým istým podpisom na predmetnej listine podpísala aj tú časť predtlaču listiny, ktorá sa týkala iného právneho vzťahu a to na poskytnutie revolvingového úveru, ktorý mal vzniknúť až v budúcnosti, pretože jeho poskytnutie bude závisieť od toho, či si bude žalovaná riadne plniť svoje povinnosti vyplývajúce zo zmluvy o úvere a platných právnych predpisov. Podpisom zmluvy z 20.12.2006 nedošlo automaticky k vzniku paralelného úverového vzťahu, vyplývajúceho z revolvingového úveru, pričom vzájomné práva aj povinnosti z tejto zmluvy zanikli splnením pôvodného záväzku zo strany žalovanej. Podpisom želané zmluvy (úverovej) sa konajúca osoba - žalovaná súčasne podpísala aj pod tú časť textu, ktorá sa týka absolútne iného právneho vzťahu, ktorý mal vzniknúť až v budúcnosti. Z takejto dohody vyplýva, že na žiadosť zákazníka sa môžu iba v budúcnosti dohodnúť o prípadnom takomto úvere. Ak teda veriteľ týmto spôsobom písomný prísľub splní tým, že niekomu požičia peniaze a za zmluvu o úvere považuje súhlas s uzavretím zmluvy o revolvingovom úvere bez osobitnej písomnej zmluvy, v ktorej by bol tento záväzkový vzťah individualizovaný so všetkými náležitosťami, ktoré vyžaduje § 4 ods. 1, 2 zák. č. 258/2001 Z. z., nebola dodržaná predpísaná forma, preto je zmluva o revolvingovom úvere neplatná. Prípadný súhlas žalovanej s revolvingovým úverom ako jednostranný úkon nie je zmluvou, a ako taký neobsahuje dohodu strán ani o výške úroku z úveru, ani o výške úroku z omeškania, a už vôbec nie ustanovenia o zmluvnej pokute. Preto plnenie, ktoré má žalovaná vrátiť možno uplatňovať iba z titulu vydania bezdôvodného obohatenia.

Súd ďalej vykonal úkony spojené s vyhodnotením otázky, či nešlo o nekalú obchodnú prax a konanie v rozpore s dobrými mravmi, ak dodávateľ viazal úverovú kartu (revolving) na klasický spotrebiteľský úver, či teda zmluva je ďalej možná podľa čl. 6 v spojení s čl. 4 smernice Rady 93/13 a ktorých cieľ napĺňa ustanovenie § 41 Občianskeho zákonníka.

Žalobca zmluvou o poskytnutí spotrebiteľského úveru v ďalšom vopred vnútil konajúcej osobe - žalovanej aj iný úkon, než iba ten, ktorý bol v danom okamihu vo sfére jej záujmu. Žalovaná súčasne jedným a tým istým podpisom na predmetnej listine podpísala aj tú časť listiny, ktorá sa týka absolútne iného právneho vzťahu a ktorý má vzniknúť až v budúcnosti. Ak žalovaná chcela získať úver v sume 4.398 Sk, čo bolo primárne jej pohnútkou vstupu do právneho vzťahu so žalobcom, nemala na výber a musela podpísať predloženú predtlač listiny, ktorá v sebe obsahovala aj náležitosti iného právneho úkonu. Žalobca za zmluvu o revolvingovom úvere považoval súhlas žalovanej s uzatvorením takejto zmluvy bez osobitnej písomnej zmluvy, v ktorej by bol tento záväzkový vzťah individualizovaný, v súlade s podstatnými náležitosťami uvedenými v § 4 zák. č. 258/2001 Z.z., ako už bolo uvedené vyššie.

Zároveň je potrebné uviesť, že táto časť zmluvy, týkajúca sa ďalšieho úverového vzťahu, týkajúceho sa revolvingového úveru, je v úverovej zmluve napísaná zmenšeným textom písma, ťažko čitateľným a odkazujúcim len na ďalšie časti Všeobecných obchodných podmienok týkajúcich sa práve úverového rámca, či úverovej karty. Toto vyvoláva vážne pochybnosti o vôli spotrebiteľa uzavrieť práve takúto zmluvu a najmä o pochybnosti o tom, či spotrebiteľ bol schopný pochopiť právny význam listín, na ktoré táto časť úverovej zmluvy odkazuje vzhľadom na ich rozsiahlosť i odbornosť právnej terminológie. Takýto postup žalobcu tak možno kvalifikovať ako nekalú obchodnú prax s poukazom na ustanovenia

Smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. 4. 1993, ako aj na ust. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, pričom takéto praktiky nemôžu požívať právnu ochranu. V prípade, že žalobca uplatňuje právo po použití nekalej obchodnej praktiky, súd môže odmietnuť poskytnúť ochranu takto uplatnenému právu. Ak sa právo uplatňuje po použití nekalej obchodnej praktiky, ide o výkon práva v rozpore s dobrými mravmi (§ 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka). V danej súvislosti súd poukazuje aj na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp.zn. 14Co/2/2013 zo dňa 04.07.2013, v ktorom bol takýto postup žalobcu označený za nekalú obchodnú praktiku.

Použitie menšieho písma na časť zmluvy, týkajúcu sa ďalšieho úverového vzťahu, týkajúceho sa revolvingového úveru a odkazujúcu len na ďalšie časti úverových podmienok týkajúcich sa práve revolvingového úveru, možno označiť za neprijateľnú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve. Spotrebiteľ sa môže domnievať (postačí hrozba takéhoto rizika), že menšie písmo obsahuje text, ktorému nemusí pripisovať až tak dôležitý význam. V spojení s úplne miniatúrnym písmom, pri čítaní ktorého sa stráca orientácia a vyžadujú sa pomôcky (lupa, pravítko a pod.), práve menšie písmo môže spotrebiteľa odradiť od sústredenia sa pri uzatváraní zmluvy.

V bežnom živote sa zväčšenému textu pripisuje záujem autora pripísať mu väčší význam. Opačne text s menším písmom môže indikovať menej podstatný obsah zmluvy. V spojení s rozsiahlymi podmienkami písanými takmer nečitateľným drobným písmom tak existuje nezanedbateľné nebezpečenstvo, že priemerný spotrebiteľ podcení takúto časť textu.

Použitie menšieho písma na časť zmluvy, týkajúcu sa ďalšieho úverového vzťahu, týkajúceho sa revolvingového úveru možno označiť za neprijateľnú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve a je možné ju kvalifikovať v zmysle článku 3 ods. 1 smernice 93/13 ako nekalú, pričom takejto podmienke nemožno zo strany súdu za žiadnych okolností poskytnúť ochranu.

Podpísaním úverovej zmluvy, ktorej súčasťou je dojednanie o uzatvorení zmluvy o revolvingovom úvere nedošlo aj k uzatvoreniu zmluvy o revolvingovom spotrebiteľskom úvere, čím je táto zmluva neplatná a žalobca má nárok na vrátenie finančných prostriedkov len z titulu bezdôvodného obohatenia v intenciách ust. § 451 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka. Samotná neplatnosť vyplýva i z ust. § 40 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého ak právny úkon nebol urobený vo forme, ktorú vyžaduje zákon alebo dohoda účastníkov, je neplatný. Bez písomnej zmluvy neexistovala ani dohoda strán o výške úroku z úveru, výške úroku z omeškania ani ustanovenia o zmluvnej pokute, či poplatkoch.

Zároveň je potrebné uviesť, že aktom, ktorý by žalovanú zaväzoval nie sú ani všeobecné obchodné podmienky, ktoré nie sú podpísané (§ 40 ods. 1, 3 OZ; porov. 2Cdo 245/2010) a navyše bez platnej inkorporačnej doložky.

Podľa § 40 ods. 3 OZ písomný právny úkon je platný, ak je podpísaný konajúcou osobou; ak právny úkon robia viaceré osoby, nemusia byť ich podpisy na tej istej listine, ibaže právny predpis ustanovuje inak. Podpis sa môže nahradiť mechanickými prostriedkami v prípadoch, keď je to obvyklé.

Odhliadnuc od nedostatku písomnej formy všeobecnej obchodnej podmienky, ak sa majú stať súčasťou zmluvy, môže sa to udiať prostredníctvom transparentnej inkorporačnej doložky. O netransparentnú inkorporačnú doložku ide aj vtedy, ak ju dodávateľ uvedie menším písmom ako zmluvné podmienky predstavujúce podstatné zložky zmluvy. K drobnému písmu porov. nález I. ÚS 342/09 (ČR).

Neprijateľná inkorporačná doložka v danom prípade nemohla privodiť ani viazanosť všeobecných obchodných podmienok.

Vzhľadom na uvedené je zrejmé, že aj v prípade, že by súd považoval zmluvu o revolvingovom úvere za platne uzavretú, neprijateľná inkorporačná doložka by v danom prípade nemohla privodiť ani viazanosť všeobecných obchodných podmienok.

Následne tak s poukazom na § 4 ods. 5 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy by žalobca ako veriteľ spotrebiteľa nemohol požadovať úrok alebo poplatky, ktoré neboli uvedené v zmluve o spotrebiteľskom úvere riadne podpísanej spotrebiteľom.

V zmysle § 457 Občianskeho zákonníka, v prípade neplatnej zmluvy je každý z účastníkov povinný vrátiť druhému všetko, čo podaním dostal. Vzájomná reštitučná povinnosť je dôsledkom neplatnej zmluvy a teda bezdôvodným obohatením v zmysle § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Bezdôvodným obohatením je celé prijaté plnenie z neplatnej zmluvy. Predmetom vrátenia v prejednávanej veci je dlžná suma bez úrokov z úveru, ktorú žalobca špecifikoval vypočítaná ako rozdiel istiny čerpaného úveru vo výške 663,88 eur a jednotlivých čiastkových súm zo splátok, ktoré boli uhradené vo výške 1031,68 eur.

Z uvedeného je zrejmé, že žalovaná v predmetnej veci uhradila žalobcovi viac, ako by mu bola povinná z titulu bezdôvodného obohatenia vydať, súd preto žalobu žalobcu v celom rozsahu zamietol. Výška čerpaného úveru, ako aj jednotlivé úhrady žalovanej vyplývajú z predloženého výpisu z úverového účtu žalovanej.

Ako uviedol Ústavný súd SR: „Pokiaľ je však zmluvná podmienka až v hrubom nepomere v neprospech spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany v právnom vzťahu zo štandardnej spotrebiteľskej zmluvy, ktorý vzťah teória u prax navyše označujú za fakticky nerovný, nevyvážený, nemali by byť žiadne pochybnosti o tom, že takáto zmluvná podmienka sa prieči dobrým mravom.“ (Uznesenie Ústavného súdu SR z 24.2.2011, IV.ÚS 55/201-19).

Pokiaľ ide o nárok na zmluvnú pokutu podľa Hlavy 14 § 3 Úverových podmienok v sume 63,46 eur, ktorá bola žalovanou uhradená, súd by ho považoval za neopodstatnený. Ide totiž o neprimeranú sankciu, ktorú znáša spotrebiteľ. Takto dohodnutá výška zmluvnej pokuty neúmerne zaťažuje spotrebiteľa, nakoľko spotrebiteľ okrem dohodnutej zmluvnej pokuty, ktorá navýši jeho každú nesplatenú mesačnú splátku o 8% mal platiť aj úrok z omeškania, čo má za následok neprimerané zaťaženie spotrebiteľa a je jednoznačne v prospech veriteľa. V danom prípade ide teda o kumulovanie sankcií voči žalovanej ako spotrebiteľovi. Navyše táto zmluvná podmienka sa javí byť ako neurčitá a nejasná, nakoľko z uvedeného dojednania zmluvnej pokuty nevyplýva, ako sa táto uplatní v ďalších mesačných splátkach. Pri uplatnení výšky zmluvnej pokuty 8% mesačne z každej nesplatennej splátky dochádza k neprimeranému a tiež duplicitnému zaťaženiu spotrebiteľa v prospech veriteľa. Neprimeranosť zmluvnej pokuty súd vidí aj v tom, že sadzba 8 % z mesačnej splátky po dobu dlhšiu ako 7 dní je v prepočte na rok až vo výške 96 % (8 % x 12 mesiacov). Ide síce o jednorazovú pokutu, ale jej rozsahu z hľadiska jej dôsledkov korešponduje zmluvná pokuta v prepočte cca 96 % ročne, čo je jednoznačne neprimeraná sankcia. K vyššie uvedenému súd poukazuje aj na názor vyslovený v rozsudku Krajského súdu v Prešove zo dňa 28.9.2011 sp.zn. 3Co 3/2011.

V predmetnej úverovej zmluve bol za to isté porušenie právnej povinnosti (omeškanie so splátkami) dohodnutý niekoľkonásobný postih - úroky z omeškania, zmluvná pokuta, náhrada škody. Tiež lehota splatnosti zmluvnej pokuty je veľmi krátka, takže nepochybne ide o hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach dodávateľa a spotrebiteľa.

Dohodnutú zmluvnú pokutu vo výške 8% z čiastky, s ktorej úhradou je klient v omeškaní dlhšie ako 7 dní, súd vyhodnotil ako neprijateľnú zmluvnú podmienku, preto absolútne neplatnú pre rozpor s dobrými mravmi podľa § 39 Občianskeho zákonníka. Ide totiž o neprimerané sankcie, ktoré znáša spotrebiteľ.

Súd sa zaoberal aj námietkou premlčania vznesenou opatrovníčkou žalovanej.

Ako vyplýva § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

V zmysle § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil.

Ako vyplýva z § 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za tri roky, a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, za desať rokov odo dňa, keď k nemu došlo.

Pokiaľ ide o aplikáciu ustanovení týkajúcich sa premlčania podľa Občianskeho zákonníka a nie podľa Obchodného zákonníka (napríklad v otázkach začiatku plynutia premlčacej doby - okamih, kedy došlo k plneniu resp. okamih, keď sa oprávnený dozvedel o bezdôvodnom obohatení) na daný vzťah zo spotrebiteľskej zmluvy, súd považuje za potrebné poukázať na to, že prednosť majú osobitné ustanovenia právneho poriadku, ktoré sú súčasťou špeciálnej právnej úpravy v oblasti spotrebiteľského práva vrátane ustanovení § 52 až §54 Občianskeho zákonníka. Dualistický systém záväzkového práva (dve kúpne zmluvy, dvojaká úprava premlčania, dvojaká úprava odstúpenia od zmluvy a pod.) v našom právnom poriadku síce dlhodobo funguje, avšak niet rozumného dôvodu na skonštatovanie, že na premlčanie v spotrebiteľsko-právnej, a teda typickej občianskoprávnej veci má dopadať právna úprava regulujúca vzťahy v zásade medzi podnikateľmi, ak Občiansky zákonník ako kódex občianskeho súkromného práva takúto úpravu má a je pre nepodnikateľov výhodnejšia.

V danom prípade právny žalobca sa o bezdôvodnom obohatení z predmetnej zmluvy dozvedel najneskôr v deň, kedy došlo k zosplatneniu úveru, teda dňa 28.5.2010. Najneskôr teda dvojročná subjektívna premlčacia doba začala plynúť 29.5.2010 a uplynula 29.5.2012. Žaloba na súd bola podaná až 22.8.2012, teda po jej uplynutí. Vzhľadom na uvedené je námietka vznesená opatrovníčkou žalovanej dôvodná a súd by zamietol žalobu aj v prípade, že by žalobca ešte mal nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia alebo jeho časti.

Ako súd vyššie konštatoval, že žalobcom uplatnený nárok na zaplatenie sumy 136,91 eur s príslušenstvom je nedôvodný a zamietol ho v uvedenom rozsahu.

Podľa § 137 zák. č. 99/1963 Zb. (Občiansky súdny poriadok v platnom znení, ďalej len „O.s.p.“), trovy konania sú najmä hotové výdavky účastníkov a ich zástupcov, včítane súdneho poplatku, ušlý zárobok účastníkov a ich zákonných zástupcov, trovy dôkazov, odmena notára za vykonávané úkony súdneho komisára a jeho hotové výdavky, náhrada výdavkov právnickej osoby, ktorá je oprávnená zastupovať v konaní podľa osobitného predpisu, odmena správcu dedičstva a jeho hotové výdavky, tlmočné a odmena za zastupovanie, ak je zástupcom advokát.

V zmysle § 142 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“), účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal.

Žalovaná bola v konaní v plnom rozsahu úspešná, avšak jej trovy konania nevznikli ani zo spisu nevyplývajú a žalobca bol v plnom rozsahu neúspešný, preto mu nárok na náhradu trov konania nevznikol, preto súd rozhodol ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že:

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu.